

## Вступ

На сьогоднішній час точиться дискусія про ідентичність Української Греко-Католицької Церкви як Київської. Найяскравіше виражає ідентичність церковної спільноти її богослов'я, котре відображає усе церковне життя: його адміністративний, духовний та науковий виміри. Вінцем богословських досліджень, розмірковувань, дискусій є їхнє практичне втілення. Адже з того, в що і як ми віримо, випливає і те, як ми молимося. А також і навпаки, з того як і що ми молимося, випливає і те, в що ми віримо, якою є наша віра, а отже і хто ми є. Питання Великого посту є тісно пов'язаним з іменем великого достойника УГКЦ – Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, велетня Христової Церкви. Він був мужем молитви і старався прищепити молитовний дух в серце кожного християнина. Усі написані ним молитви та послання виходили з його душі архиєрея-пастиря, який дбав за кожну «заблукану овечку». Поза широкою усесторонньою гамою діяльності владики Андрея у всіх ділянках церковного та громадського життя, позиція щодо практики Великого посту була однією із центральних. Стосовно даної проблематики з-під пера митрополита Андрея вийшло чимало корисної повчальної літератури: пастирські листи, послання до духовенства та вірних. Мабуть немає потреби наголошувати на великому авторитеті митрополита Андрея, що мало та має сильний позитивний вплив на духовенство та вірних. Тому погляд на питання Великого посту у митрополита Шептицького, буде дуже цінним та корисним в дослідженні.

У сучасному суспільстві все частіше зустрічаються тенденції несприйняття та негативного ставлення до християнського посту. Таке ставлення часто має в своїй основі невірне або неповне сприйняття значення християнського аскетизму, одним із складників якого є практика посту. Саме тому темою даної праці є «Великий піст у посланнях митрополита Андрея Шептицького».

Метою нашої дипломної роботи буде розкрити та осмислити думки митрополита Андрея Шептицького стосовно практики Великого посту та показати їх актуальність та значимість у сучасній дійсності.

Актуальність даного дослідження випливає з того, що доволі часто поняття християнського посту сприймається поверхово, а то й хибно, не рідко зводиться до означення, яке далеко не відповідає дійсному сприйняттю у християнському віровченні. Новизна даної роботи полягає у спробі зібрати та систематизувати наявний матеріал з праць Митрополита.

Дана робота буде представлена в пастирському аспекті. Структура дипломної роботи впливає з поставленої мети та завдання дослідження. Праця поділяється на два розділи. Перший має духовний характер, а другий – практичний. У першому розділі «Догматичний зміст Великого посту» зацентруємо увагу на погляді митрополита Андрея Шептицького на духовності Великого посту, літургійному житті та моральному аспекті.

У другому розділі «Практичний зміст Великого посту» розглянемо погляд владики Андрея на потребу сповіді, Святого Причастя та давання милостині у часі Великого посту, для духовного вдосконалення християнина.

У цьому дослідженні, окрім методу синтезу, використаємо також метод аналізу різноманітних документів і постанов. Деколи порівнюватимемо думки митрополита з ученням св. Йоана Золотоустого, св. Василя Великого та з думками богословів Петра Могили, Олександра Шмемана, з посланнями сучасних церковних діячів Венедикта XVI папи Римського, патріархів Любомира Гузара та Святослава Шевчука, владики Юліана Вороновського.

Джерельною літературою для цього дослідження слугували послання митрополита Андрея Шептицького на «Великий піст», у яких автор наголошує на важливості та потребі посту у житті кожного християнина. Також будемо використовувати і інші послання, які мають дотичні думки до даної теми.

У нашій роботі використовуватимемо книги «Пізнай свій обряд» Юрія Катрія та «Духовість нашого обряду» Богдана Липського, які є історично-духовним висвітленням нашої традиції. Також будемо посилатися на постанови Замойського синоду 1720 року та Львівського синоду 1891 року на які часто відсилає сам митрополит Андрей. Також у написанні даної праці використовуватимемо тексти Святого Письма Старого та Нового Завітів та Катехизм Української Греко-Католицької Церкви «Христос наша Пасха».

## ВИСНОВКИ

Роблячи підсумки даної праці ми бачимо, що питання Великого посту у посланнях митрополита Андрея Шептицького, є актуальними та широко застосовуються у

сьогоднішній час.

Метою та завданням нашої дипломної роботи було простежити, розкрити та осмислити думки митрополита Андрея Шептицького стосовно практики Великого посту та показати їх значимість.

Для кращого висвітлення поставленого завдання ми поділили працю на два розділи. У першому розділі питання догматичного змісту Великого посту, розділено на три пункти. В них ми розглянули думки митрополита Андрея Шептицького щодо духовності Великого посту, а саме, що ми можемо пізнати Христа через читання Євангелія, Святі Тайни та благодать через яку ми отримуємо спасіння. Ми показали, що стримання від їжі допомагає у боротьбі із пристрастями та злими нахилами. Ми підкреслили про потребу молитви у часі Великого посту (спільна молитва всієї сім'ї, молитовне правило для священників). Щодо морального аспекту Великого посту ми побачили, що владика Андрей звертає увагу на тему родини, від якої залежить яким буде християнське життя.

У другому розділі тема практичного змісту Великого посту розділена на три пункти. Першою вихідною точкою даного розділу є аспект сповіді в якій Митрополит розглядає потребу покаяння людини, роль священника та приготування до сповіді. Наступним етапом про який навчає Слуга Божий Андрей Шептицький є Святе Причастя. Він наголошує на тому як часто потрібно приступати до Святого Причастя, чи можна причащати дітей та застерігає від святокрадства. Завершальною думкою митрополита Андрея щодо Великого посту є питання милостині, яка є першим кроком до покаяння. Владика закликає нас щоб ми робили добрі діла і тим сповняли заповіді любові.

У цій праці ми намагалися висвітлити погляди митрополита Андрея Шептицького на проблематику Великого посту, старалися відкрити вчення Владики та приглянутися чи практичне воно є для нашої Української Греко-Католицької Церкви на сьогодні.

Ми свідомі того, що дана праця не охопила в повноті викладеної тематики, адже це лише спроба певного дослідження з метою подальшого глибшого вивчення. Наша праця – це лише найменший вклад до ширшого вивчення питання Великого посту у посланнях митрополита Андрея Шептицького. Ми ж намагалися в загальних рисах проаналізувати творчу спадщину великого митрополита щодо Великого посту.

Сподіваємося, що наше дослідження послужить, щонайменше, спонукою до зацікавлення пропонованою тематикою і буде закликом до праці у пастирському напрямку, а також досліджені духовної спадщини митрополита Андрея Шептицького.

Зміст

Вступ

Розділ 1. Догматичний зміст Великого посту

1.1. Духовність Великого посту

1.2. Літургійне життя

1.3. Моральний аспект Великого посту

Розділ 2. Практичний зміст Великого посту

2.1. Сповідь

2.2. Святе Причастя

2.3. Милостиня.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ